

BÉKALENCSE

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság hírlevele

2024. április

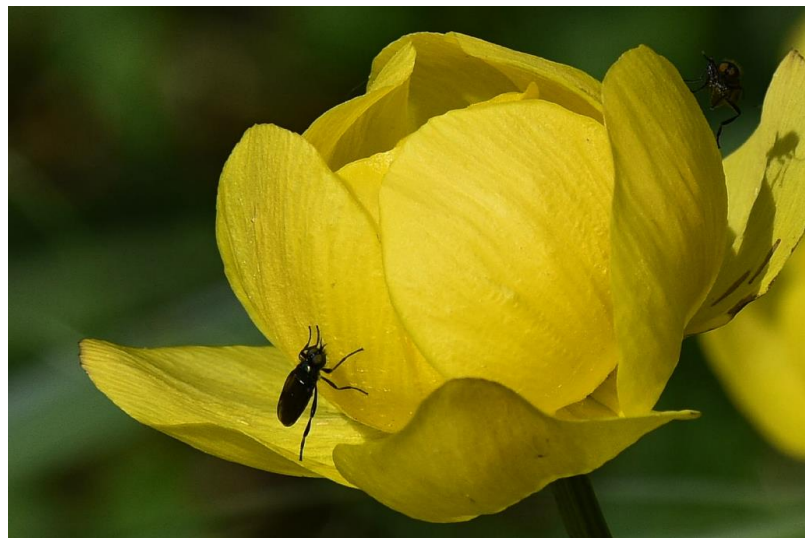
HÍREK

Zergeboglar – a Dél-Mezőföld ritka lápréti növénye

A zergeboglar (*Trollius europaeus*) üde és kiszáradó láprétek, magassásosok és ligeterdők évelő növénye.

A Kistápei-lápréten előforduló apró állománya a valamikori jégkorszaki flóra maradványa. Nagytermetű, 70-100 cm magas, feltűnő megjelenésű boglárkaféle. Virágai kén-sárgák, ránézésre mintha mindig bimbóban volnának. Ezek módosult csészelevelek, melyek átvették a szirmok szerepét, ritkán nyílnak ki, az 5-15 szirmlevél egymásra borulva marad, elrejtve a porzókat és a bibéket. A szirmok kicsik és akkorák, mint a porzók, mézfejtökké módosultak, melyek a megporzó rovarokat csalogató, édes nedvet, a nektárt termelik.

A rejtett nektárt csak a virág speciális apró lapos kis legyei tudják elérni, melyek a zárt csészelevelek közé férkőzhetnek. A virágzás korai szakaszában a legyek a virágok belsejében táplálkoznak, pihennek és párosodnak, miközben beporozzák azokat. Érdekes, hogy a beporzó legyek lárvái a növény fiatal puha magvait fogyasztják. A magragadozó tevékenység ellen a zergeboglar a termését gyorsan beérelleli, a kemény száraz magokat már nem tudják károsítani a legyek, így a magvak ragadozása korlátozott. A beporzást mindösszesen hat légyfaj végzi Európában. Ritkán kinyílhat, ilyenkor más rovarok is elvégezhetik a beporzást.

A magok július és szeptember között érnek, terjesztését a legelő állatok végzik, a magokat belülről szállítják, trágyájukkal terjesztik. Dél-mezőföldi állománya vegetációtörténeti érdekesség, kis populációja több szempontból veszélyeztetett. Élőhelyére negatívan hat a globális felmelegedés, a legelő állatok hiánya, a szukcesszió. Megőrzése csak rendszeres aktív élőhelykezeléssel lehetséges.

A zergeboglar 1982 óta védett, természetvédelmi értéke 50.000 Ft.

(Szöveg és fotó: Kováts László természetvédelmi őr)

Száll a kakukk fészkére. Ja, nem.

A kakukk különös szokása sokak előtt ismert. Hazánk egyetlen kimondottan fészekparazita életmódot folytató madárfaja más gazdamadarak fészkébe rejti tojásait, és fiókái felnevelését is rájuk bizza. A tudomány számos gazdafajt leírt a kakukkkal kapcsolatban, de jellemzően erdős területen a vörösbegyre, vízpartokon a nádirigóra bizza fiókái sorsát.

Az Afrika trópusi területeiről visszaérkező madarak jelenlétükről azonnal hírt adnak jellemző kakukkolásukkal. A Dél-Dunántúlon ebben az évben április második felében szólaltak meg.

A kakukk (*Cuculus canorus*) hazánkban védett faj, természetvédelmi értéke 50.000 Ft.

(Szöveg és fotó: Völgyi Sándor természetvédelmi őr)

Agárkosborok a Dráva mentén

Orchideák nemcsak a trópusokon, hanem hazánkban is előfordulnak. A nálunk élő fajok többnyire kicsik, azonban virágaik színe, alakja vetekszik a trópusi fajokéval. Egyik ilyen április-májusban nyíló fajunk az agárkosbor, vagy agár sisakoskosbor, mely az egyik leggyakoribb kosborfaj hazánkban.

Nevét onnan kapta, hogy a külső lepellevelek sisakszerűen összeborulnak. Ez a 8-20 cm magas növény réteken, nedves homoki gyepeken él. Virágainak színe nagyon változékony: legtöbbször sötét bíborszínűek, de vannak rózsaszín, lila és fehér színű példányok is.

A drávai tájegységben található két jelentősebb állománya mintegy 1400 tóból áll.

Gyökérgumóját régen hasmenés, epilepszia és légcsőhurut kezelésére is használták. Ma már természetesen nem gyűjtik, hiszen Magyarországon minden orchidea védett; több képviselője ritka és veszélyeztetett.

Az agárkosbor természetvédelmi értéke 10.000 Ft

(Szöveg és fotó:
Schulcz Andrea ökoturisztikai referens)

Rég látott tömeges virágzás a kölkedi Nagyréten

A Duna-Dráva Nemzeti Park dunai szakaszának legnagyobb kiterjedésű ártéri gyepe a Kölkedi Nagyrét. A gyepek az árvízvédelmi töltés és a Duna között helyezkednek el, a kaszálóként kezelt füves területet kisebb-nagyobb erdőfoltok és vízállások tarkítják. A tájképet meghatározzák a magányosan vagy kisebb csoportokban álló idős hagyásfák, főként kocsányos tölgyek és fehér nyarok, a cserjék között a ritka, védett fekete galagonya is megtalálható. Bár a Nagyrét a hullámtéren található, sajnos a Duna medersüllyedése okozta általános szárazodás ezt a területet is elérte és a jellegzetes mocsárréti növényfajok lassan visszaszorulnak.

Ezért is örömdetes, hogy idén rég látott tömegben virágzást tapasztaltunk a gyepeken. A fehér virágú, némileg a hóvirágra hasonlító nyári tőzikeből (*Leucojum aestivum*) több tízezerre becsültük a virágzó tövek számát, a sötétkék virágú réti iszalagból (*Clematis integrifolia*) is több ezer példány tette színessé a gyepeket. A nem védett sárga nőszirm (*Iris pseudacorus*) a mélyebb fekvésű, mocsaras részeken szintén több száz példányban virít. A kivételes virágzás valószínűleg annak a ténynek köszönhető, hogy 2023 karácsonya környékén egy igen magas árhullám vonult le a Dunán, ami teljesen elöntötte a Nagyrétet is. Az árvíz átáztatta a talajt, ami a viszonylag száraz tavaszban is megőrizte a nedvességet és biztosított megfelelő körülményeket a védett növények virágzásához.

(Szöveg: Parrag Tibor osztályvezető, DDNPI Természetmegőrzési Osztály)

Aprónak ugyan apró, de meseszép

Kora tavasszal nyíló színpompás növényeink egyike az apró nőszirm (*Iris pumila*). Az Iris (írisz) görög eredetű szó, jelentése szívárvány (Iris volt a görög mitológiában a szívárvány istennője); és valóban, az apró nőszirmot változatos színekben csodálhatjuk.

Leggyakoribb a lilás, kékes változat, de nagyobb állományokban előfordulnak sárga, fehér, világoskék és akár barnás színű példányok is. 1-2 cm széles, kard alakú leveleiről egész évben felismerhető.

Az apró nőszirm (*Iris pumila*) Magyarországon védett faj, természetvédelmi értéke 5.000 Ft.

(Szöveg és fotó: Sztellik Endre természetvédelmi őr)

Április elején megérkeztek a vörös gém párok a Pacsmagi-tavakra

A vörös gém (*Ardea purpurea*) hosszútávú vonuló madár, afrikai telelőterületeiről március végén, április elején, de gyakran késő májusban, sőt június elején is érkehetnek vissza, így fészkelése hosszan elnyúlhat a nyárban.

A telet a Szaharán túli Nyugat-Afrikában tölti, amit egy hazánkban gyűrűzött, több mint 5000 km utazás után Elefántcsontpart területén megkerült példány is bizonyít. A vörös gém nevét fekete csíkokkal tarkított, meghosszabbodott, repülés közben is jól látható vörösesbarna nyaki díszollairól, illetve gesztenyeszínű begyéről kapta. Nagyobb testű szürke gém rokonánál kecsesebb, feje és nyaka karcsúbb és kígyószerűbb, a lábujjai pedig sokkal hosszabbak. A gémekekre jellemzően a középső lábujj körme fogazott, amellyel díszollait tudja fésűlni. Hosszú lábujjai élőhelyére utalnak, amelyek elsősorban a

zavartalan sűrű vízinvézióval benőtt nagyobb kiterjedésű mocsarak, halastavak öreg gyékényes nádasai. Hosszú lábujjaival könnyedén tud járni a lebegő növényzeten, a nap nagy részét a sekély vízben mozdulatlanul állva tölti zsákmányállataira várva. Táplálékát elsősorban vízi rovarok, kisebb testű halak és kétlélűek alkotják. Titokzatos, félénk madár, kevesebb időt tölt a szabadban, mint a szürke gém, és hajlamos a nádasban feltűnés nélkül megbújni. Költeni kizárólag kiterjedt, zavartalan, több évtizede nem aratott, vízben álló, öreg nádasban tud. Fészket magasan félbetört avas nádszálakra építi, amit a friss zöld nád idővel körbenő. Fészke alatt egyéb vízimadarak fészkelhetnek, mint például a tőkés réce, a cigányréce, vagy a kis vöcsök. Magyarországon kisszámú fészkelő. A vizes élőhelyek lecsapolása, az intenzív nádhasznosítás, a vaddisznók fészekpusztítása, a telelőterületen és a vándorlása során, a megállóhelyeken előforduló romló körülmények miatt veszélyeztetett, európai állománya csökken. A Pacsmagi-tavak vízimadár élőhelyre az első párok már megérkeztek, itt ritka, de rendszeres költőfaj. A vörös gém hazánkban 1954 óta védett, jelenlegi státusza fokozottan védett, természetvédelmi értéke 250 000 Ft.

(Szöveg és fotó: Kováts László természetvédelmi őr)

Nagy folyóink madarai – lezajlott a rajzpályázat díjátadója

Óvodások és általános iskolások részére hirdettünk februárban rajzpályázatot, melynek középontjában az UNESCO Bioszféra-Rezervátum részét képező három nagy folyónk, a Duna, a Dráva és a Mura állt. A pályázat eredményhirdetését és díjátadóját április 20-án, Pécsen, a Bioszféra-Rezervátum Napon tartottuk. Minden résztvevőnek megköszönjük munkáját, a díjazottaknak gratulálunk! Az eredmények alább, a képek honlapunkon (<https://ddnp.hu/hirek>) megtekinthetők.

Óvodás kategória	1-4. osztályosok kategóriája	5-8. osztályosok kategóriája
1. helyezett: Hartman Bence	1. helyezettek: Tóth Abigél, Csendom Zsófia	1. helyezett: Répási Flóra
2. helyezett: Hende Amália	2. helyezett: Korsós Eszter	2. helyezett: Kolb Bodza
3. helyezett: Földi Zoé Edina		3. helyezett: Képe Noémi
Különdíjat kaptak: Szabó Szofi, Tanai Zoé Anima	Különdíjat kapott: Lévai Boglárka	Különdíjat kapott: Kónya Daniella

A Duna-Dráva Nemzeti Park bemutatkozása a Magyar Mezőgazdasági Múzeumban

Április 4-én nyílt meg Budapesten, a Vajdahunyadvárban a Duna-Dráva Nemzeti Park természeti értékeit, egyediségét, különleges élővilágát komplex formában bemutató kiállítás. A tárlat mindezeket túl betekintést nyújt a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság (DDNPI) munkatársainak sokrétű szakmai tevékenységébe is. A következőkben összegezzük a kiállítás tematikáját és misszióját.

A Duna-Dráva Nemzeti Park történetének felvázolásával indul a kiállítás. A nemzeti park 1996 tavaszán jött létre, a két névadó folyó mentén, megközelítőleg 50.000 hektár kiterjedésű területen. A táj képezés kialakításában a víz a főszerep, az áradások és a velük érkező víztömeg, valamint tápanyagban gazdag hordalék. A folyók mentén vadregényes ártéri erdők húzódnak meg, színes és változatos élővilággal. A nemzeti park szinte teljes területe az egykori ártéren található. 2021-ben jött létre Magyarország, Ausztria, Horvátország, Szerbia és Szlovénia részvételével a Mura-Dráva-Duna Bioszféra-rezervátum. A természeti területeit felölelő bioszféra-rezervátum Európa egyik legnagyobb természeti területének számít.

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság tevékenysége a nemzeti parki védettséget élvező területeken túl kiterjed szinte a teljes Dél-Dunántúlra. A kiállításon így a Gemencet és Béda-Karapancsát magába foglaló Dunai Tájegység, valamint a Drávai Tájegység mellett megjelennek a tájvédelmi körzetek, továbbá az egyedi értékkel bíró helyszínek, mint például a Szársomlyó Természetvédelmi Terület. Minden tájegység esetében említésre kerülnek az adott térségre jellemző növény- és állatfajok, valamint társulások, az ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szó esik a bemutatóhelyekről és tanösvényekről. Külön

tablót kapott a Duna-Dráva Nemzeti Park területére egykor jellemző hagyományos gazdálkodási formák ismertetése: a fokgazdálkodás és az ártéri gazdálkodás, a tradicionális halászat eszközeitől a gyümölcstermesztésen, a gyógynövény termesztésen és az élelmiszerek tartósításán át a fa feldolgozásáig.

A látogatók megismerhetik a DDNPI Természetvédelmi Őrszolgálatának munkáját, a természetmegőrzési tevékenységeket, melyek kiterjednek az élőhelyek és a fajok védelmére, valamint az élőhely-rehabilitációs tevékenységekre. Bemutatásra kerülnek a DDNPI történetének legjelentősebb természetvédelmi projektjei, például a Rezáti-Holt-Duna kotrása, a dávodi Földvári-tó és a karapancsai erdei tavak rehabilitációja, a Riverside, a LIFE WILDIsland. A génmegőrzési, valamint élőhely-fenntartási céllal tartott régi magyar háziállat fajták ismertetése szintén szerepel a kiállítás anyagában.

A Zselici Csillagoségbolt-park, amely a Zselici Tájvédelmi Körzet területén jött létre Európában elsőként a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság és a Magyar Csillagászati Egyesület együttműködésével – amellett, hogy különleges látványt nyújt az odalátogatóknak – kiváló eszköz arra, hogy felhívjuk a figyelmet a fényszennyezés káros hatásaira és a személyes felelősség kérdésére. A DDNPI működési területét érintik a Mohács500 program keretében, a mohácsi csatával kapcsolatos tudományos kutatások, valamint a Mohácsi Nemzeti Emlékhelyen, a mohácsi csata ötszázadik évfordulója alkalmából 2026-ig megvalósuló fejlesztések. Ezek a témák is külön figyelmet kapnak a kiállításon.

A számos tárgyi eszközt felvonultató kiállítás összességében jó lehetőséget biztosít a nagyközönség számára ahhoz, hogy betekintést kapjon a Duna-Dráva Nemzeti Park és Dél-Dunántúl természeti értékeibe, valamint a területen zajló szakmai tevékenységekbe. Bízunk abban, hogy a kiállítás megtekintésével a látogatók egyrészt új ismeretekkel gazdagodnak, másrészt kedvet kapnak ahhoz, hogy személyesen is felkeressék a vadregényes területeket, valamint nem utolsósorban számítnak arra, hogy a kiállításon tett látogatás hozzájárul a természettel szemben tanúsított felelős magatartás kialakulásához és továbbfejlődéséhez.

(Szöveg: Komlós Attila, fotó: dr. Horváth Éva)

Magyar Nemzeti Parkok Hete

2024-ben tizennyolcadik alkalommal kerül megrendezésre a Magyar Nemzeti Parkok Hete programsorozat. Május 20-26-ig mind a tíz hazai nemzeti park igazgatóság kedvezményekkel, izgalmas túrákkal és előadásokkal várja a természetbarátokat. A programsorozathoz természetesen a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság is csatlakozik.

Az eseménysorozat nyitórendezvénye Budapesten, a Vajdahunyadvárban lesz 2024. május 17-20 között. Munkatársaink a vár mellett felállított információs sátorban izgalmas foglalkozásokkal, turisztikai információkkal várják a rendezvényre ellátogatókat.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a rendezvény ideje alatt a Vajdahunyadvárban megtekinthető lesz a Duna-Dráva Nemzeti Parkot bemutató kiállítás, amelyről a Békalencse előző oldalán adtunk részletes tájékoztatást. Szeretettel várunk mindenkit a nyitórendezvényre, majd május 20-26-ig programjainkra!

Május 20-21. (hétfő-kedd): Kedvezményes belépés a Pintér-kert Arborétumba

Az idén 98 éves történeti kert ezen a két napon 50% kedvezménnyel látogatható

Nyitva tartás hétfőn 10.00-18.00 között, kedden 08.00-16.00 között

Május 22. (szerda), 10:00: Szakvezetéses túra a Szársomlyóra

Időtartam: 3 óra. Táv: 5 km. Találkozási pont: Nagyharsányi Szoborpark, 9.45.

Részvételi díj: felnőtt: 1200 Ft/fő; 18 éves korig, nyugdíjas: 800 Ft/fő.

Május 23. (csütörtök), 10:00: Szakvezetéses túra a Szársomlyóra

Időtartam: 3 óra. Táv: 5 km. Találkozási pont: Nagyharsányi Szoborpark, 9.45.

Részvételi díj: felnőtt: 1200 Ft/fő; 18 éves korig, nyugdíjas: 800 Ft/fő.

Május 24. (péntek), 10:00: Szakvezetéses túra a Szársomlyóra

Időtartam: 3 óra. Táv: 5 km. Találkozási pont: Nagyharsányi Szoborpark, 9.45.

Részvételi díj: felnőtt: 1200 Ft/fő; 18 éves korig, nyugdíjas: 800 Ft/fő.

Május 25. (szombat), 9.00: Hódító hód kenutúra

A túrán kenuinkkal bejárjuk a Vén-Dunát, mely alig több mint száz évvel ezelőtt a Duna főága volt. A program résztvevőinek létszáma korlátozott, ezért előzetes bejelentkezés szükséges. E-mail: attila.komlos@ddnp.hu, eva.horvath@ddnp.hu. Minimum létszám: 15 fő. Helyszín: Baja - Vén-Duna. A túra hossza: 8 km, időtartama: 3 óra. A részvételi díj: 2500 Ft/fő.

Május 25. (szombat), 10.00: Cikta túra

A program során sétát teszünk a Dél-Mezőföld Tájvédelmi Körzet nagydorogi Szenes-legelőjén virágzó homokgyepen, majd megismerkedünk a „gyepkezelő” állatokkal. Helyszín: Cikta Major (Nagydorog). Időpont: 10.00 óra. Túra hossza: 5 km, időtartama: 3 óra. A részvételi díj: 1000 Ft/fő.

Május 26. (vasárnap), 10:00: Szakvezetéses túra a Szársomlyóra

Időtartam: 3 óra. Táv: 5 km. Találkozási pont: Nagyharsányi Szoborpark, 9.45.

Részvételi díj: felnőtt: 1200 Ft/fő; 18 éves korig, nyugdíjas: 800 Ft/fő.

Információ a programokról a helyszínek megközelítését segítő térképpel: <https://ddnp.hu>

E-mail: attila.komlos@ddnp.hu, eva.horvath@ddnp.hu

Poszméh Monitoring Program a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság területén

A virágos növények terjedését és sokszínűségének kialakulását közel 100 millió éve, a kréta időszakban is a rovarok beporzó tevékenysége segítette. A rovarok és a virágos növények ez idő alatti közös fejlődése tette lehetővé az emberiség közel 30%-ának táplálékul szolgáló, kimagasló tápértékkel bíró növények termesztését.

A beporzást igénylő növények (gyümölcsök, bogycsok, hüvelyesek, napraforgó, repce, stb.) rohamos területi növekedése mellett a rovarbeporzók (legyek, méhek, poszméhek, lepkék, stb.) száma évtizedek óta jelentősen és rohamosan csökken a világ számos, így Európa és hazánk mezőgazdasági és természetes élőhelyén. A méhpopulációk fogyatkozásának legfontosabb oka valószínűleg a mezőgazdasági tájak egyre intenzívebb használata, a beporzók természetes élőhelyeinek csökkenése, illetve a szaporodási ciklusukhoz nem illeszkedő gazdákodás (kaszálás, legeltetés) folytatása.

A méhek létfontosságú beporzási szolgáltatásokat nyújtanak a legtöbb virágzó növény számára, mind a természetes, mind a mezőgazdasági rendszerekben. Sajnos mind az őshonos, mind a kezelt méhpopulációk csökkenése egyre jobban fenyegeti e növények és a haszonnövények fennmaradását.

A kutatások kimutatták, hogy a tenyésztett mézelő méhekre, mint egyetlen beporzó fajra támaszkodni az élelmiszertermelésben nemcsak kockázatos, de egyre inkább nem is hatékony, mivel számos növény esetében a sikeres beporzás egyértelműen növekszik a vadméhek tevékenységének következtében. Ez arra utal, hogy a vadméhek kompenzálhatják a mézelő méhek folyamatos veszteségét, de a mézelő méhek nem helyettesíthetik a vadméhek szerepét.

A beporzó rovarok közül a lepkék után világszerte talán a legnagyobb figyelem a poszméhek irányul, elsősorban színes megjelenésük és a virágos mezőkhöz kötődésük miatt. A poszméhek világszáma a beporzó rovarokon belül vizsgálva is, egyes régiókban kritikus csökkenést mutat.

Ezen csökkenés egyik legfontosabb oka az intenzív vegyszerek, rovarölő és gombaölő szerek jelentős használata, amely hozzájárul a méhek létszámának csökkenéséhez. Még a méhek számára általában biztonságosnak tartott gombaölő szerekről is kimutatták, hogy megzavarják a mézelő méhek fejlődését és a poszméhek viselkedését. A poszméhek kolóniái ugyanis kevesebb munkást termelnek, kevesebb méhbiomasszát hoznak létre, és kisebb anyakirálynőkkel rendelkeznek a gombaölő szerrel való érintkezést követően. Ez azért is végzetes, mert a poszméhek esetében csak a királynők telelnek át, és egy királynő a következő évben mindössze 50-100 példányos kolóniát hoz létre.

A poszméhek többé-kevésbé virág specialisták. Nagytestű méhek, igen hosszú nyelvük van, tavasszal elsősorban a pillangósok (zsályák, gyűszűvirág, ínfű, sisakvirág, zanótok, herefélék, stb.), míg nyár végén és ősszel a fészkesek (aszatok, bogáncsok) beporzásában van jelentős szerepük. Ezért a természetes, természetközeli gyepek érzékeny indikátorfajai. Életciklusuk miatt a gyepek kétszikű virágkészletének tavaszi és nyárvégi, őszi erőforrásaira is szükségük van. Tavasszal, nyár elején a kolóniák kialakításához, míg nyár végén a hímek felneveléséhez, ősszel pedig a megtermékenyített fiatal királynők teleléséhez létfontosságú táplálékforrásokra kell támaszkodniuk.

Hazánkban 29 poszméh faj él, több mint a fele ritkának számít. Sok faj elterjedéséről, állomány nagyságáról szinte alig van információnk. Egy terület fajösszetétele hűen tükrözi az élőhely ökológiai állapotát, aminek ismerete fontos lehet pl. a természetvédelmi kezelések tervezése során is. A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság ezért működteti a Poszméh Monitoring Programot (PMP). A monitoring adatgyűjtés a méheknek az élőhelyükön történő lefényképezését jelenti. Egy kép elkészítésével keletkezik egy előfordulási adat. Az elkészített kép a PMP adatbázisába kerül, és az így kapott információk hozzásegítenek az élőhelyük valamint az egyes fajok védelméhez.

FELHÍVÁS

Vegyen részt Ön is a poszméhek felmérésében!

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságon zajló Poszméh Monitoring Programhoz kapcsolódóan idén is nyereményjátékkal egybekötött akciót hirdetünk meg, amelyben minden természetkedvelő, természetjáró ember részt vehet, poszméhekről készült képek beküldésével. Az akció célja, hogy a beérkező adatok segítségével minél alaposabban megismerhető legyen az állomány létszáma, elterjedése.

Adatgyűjtési (fotózási) útmutató:

Kérünk mindenkit, hogy a poszméheket természetes élőhelyükön fotózzák le és egy jobb kép készítése reményében se fogják be az egyedeket!

A képeket a poszmeh@ddnp.hu e-mail címre kérjük küldeni. Egy példányról maximum 4 képet lehet feltölteni, képenként maximum 1 MB méretben.

A fényképek mellé kérjük az elkészítő nevét, az e-mail címét, a helyszín gps koordinátáját, a dátumot és a település nevét mellékelni. Amennyiben nincs lehetőség koordináta felvételére, akkor bármilyen földrajzi adatot (dűlőnév, hegy, vízfolyás neve stb.) is meg lehet adni.

Egy példányról, ha lehet, készüljön oldalról (a-b) és felülről (c) is kép. Törekedjünk, hogy a hátsó láb jó látható (d) legyen, sok fajnál ugyanis ez segíti a határozást. Ha nem sikerül minden oldalról elkészíteni a képeket, akkor is várjuk az elkészült fotókat, ha lehetséges, megpróbáljuk a fajt meghatározni!

A faj meghatározása után az eredményről visszajelzést küldünk. Márciustól október végéig keresgélhetjük a poszméheket.

A résztvevők között a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság három értékes ajándécsomagját sorsoljuk ki az akció zárását követően. A játék 2024. október 31-én éjfélig tart, eddig várjuk a képeket és a hozzájuk tartozó adatokat. A sorsolás véletlenszám-generátorral történik; a megadott adatokat kizárólag a sorsolás időpontjáig tároljuk, azt követően töröljük. A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság adatvédelmi tájékoztatója ide kattintva érhető el: www.ddnp.hu/adatvedelem.

Mintaképek

a,

b,

c,

d,

A részletes pályázati felhívás elérhető honlapunkon: <https://ddnp.hu>

SZEMELVÉNYEK A TERMÉSZETVÉDELEM TÖRTÉNETÉBŐL

---

110 éve történt

1914-ben jelent meg Kaán Károly „A természetvédelem és a természeti emlékek fenntartásának kérdéséhez” című munkája, mely az 1909-ben megjelent „A természeti emlékek fenntartása” című művének folytatása. Kaán Károly felkérte a földművelésügyi, vallás- és közoktatásügyi, belügyi minisztereket, valamint az egyesületeket, hogy segítsék a természeti értékek felmérését. A közös munka eredménye korszakalkotó volt.

Az összeírás eredménye:

- 315 természeti alkotás, melyhez történelmi emlékek és mondák fűződnek,
- 20 őserdőrészlet,
- 200 hatalmas méreteiről nevezetes fa,
- 13 erdőrészlet, mely a fanemek különleges elegye miatt fenntartásra érdemes,
- 3 erdőrészlet, mely a növényzete miatt tudományosan érdekes,
- 32 földrészlet, mely ritkább állat- és növényfajok előfordulási helye,
- 124 tudományosan érdekes kőzetalakulás,
- 13 őstőzegláp és láp,
- 190 esztétikailag különlegesen érdekes és értékes természeti alkotás
- 148 természeti különlegesség.

Az összeírt értékek közül kb. 250 található a mai határainkon belül, mintegy 10.000 ha kiterjedésben, többségük idős, magános fa. A kötetben megemlíti, hogy az előkészítés alatt álló természetvédelmi törvényben gondoskodnak róla, hogy a magánbirtokon előforduló, de kellő védelemben nem részesülő értékek kisajátíthatóak legyenek. Javasolja az országos természetvédelmi bizottság létrehozását, hogy az a témával foglalkozó szervezeteket összefogja. A felmérés és annak eredményei az I. világháború miatt örökre jelképesek maradtak.

Forrás: Rakonczay Zoltán: A természetvédelem története Magyarországon, Mezőgazda Kiadó, Budapest, 2009.

Sorozatszerkesztő: Varga Zsolt
Sorozatszerkesztő: Varga Zsolt őrszolgálat vezető

KÖRNYEZETI NEVELÉS – ÖKOTURIZMUS

Májusi programajánló

Túra a Csokonyavisontai Fás Legelőn

A program az orchideák virágzásához igazodva kerül meghirdetésre, kérjük, figyeljék honlapunkat!

A több százéves tölgyfák között sétálva ismerkedhetünk meg az 1977 óta védett Csokonyavisontai Fás Legelő Természetvédelmi Terület múltjával, tájtörténetével, élővilágával, valamint megcsodálhatjuk a májusban virágzó orchideákat is.

A programon való részvételhez előzetes bejelentkezés szükséges! Tel.: 30/377-3393, 82/461-285,

E-mail: dravaszent@ddnp.hu. Helyszín: Csokonyavisontai Fás Legelő, információs tábla.

A túra hossza: 5 km, időtartama: 3-4 óra, a részvételi díj: 1000 Ft/fő.

Május 3., péntek: Idegenvezetés a Pintér-kert Arborétumban

A minden hónap első péntekjén megtartott garantált program résztvevői szakvezető kalauzolásával betekintést nyerhetnek a közel száz éves múltra visszatekintő gyűjteményes kertben megtalálható különleges örökzöldek, gyümölcsfák, díszfák világába. A program részét képezi a kert középső részén elhelyezkedő Mecsek Kiállítás megtekintése is, amelyben a résztvevők egy audiovizuális installáció segítségével átfogó képet kaphatnak a Mecsek természeti és kultúrtörténeti értékeiről, valamint a legfontosabb kirándulási célpontokról.

Helyszín: Pintér-kert Arborétum (Pécs). Időpont: 10.00 óra. A program időtartama: 1 óra.

Részvételi díj: 1000 Ft/fő.

Május 4., szombat: A régi Duna nyomában

Gemenc északi részén az egykori Duna medre és az élő Duna mentén vezet a kirándulás. Láthatjuk, hogy a szabályozás következtében miként változott meg a táj képe és a Duna folyása. Érintünk mellékágakat, élő folyót, és holtágat egyaránt. A Forgó tónál vízállástól függően vízimadár megfigyelésre nyílik lehetőség, de megtekintjük Gemenc egyik utolsó fás legelőjét, a Bezerédi-síkot is. A túra során megismerhetjük Gemenc növény- és állatvilágát, a jellegzetes ártéri tájat. Távcső, szúnyogriasztó javasolt!

Árvíz esetén a túra elmarad! Kérjük, hogy a túra előtt tájékozódjanak a DDNPI honlapján!

Helyszín: Szekszárd-Keselyűs, kisvasút parkolója (GPS: 46.329395, 18.851527).

Időpont: 9.00 óra. Túra hossza: 10,5 km, időtartama: 6 óra. Részvételi díj: 1000 Ft/fő.

Május 7., kedd.: DDNP Klub

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság népszerű előadás-sorozata a DDNP Klub. Az ingyenes előadások résztvevői sok érdekes titkot hallhatnak növény- és állatfajokról, betekintést nyerhetnek az igazgatóságon folyó természetvédelmi szakmai munkálatokba, Dél-Dunántúl természeti és kulturális értékeibe. A május 7-i előadás: Komlós Attila: Művészet a természetben - a Nagyharsányi Szoborpark. *Helyszín: Tettye Oktatási Központ (Pécs). Időpont: 17.00 óra. Ingyenes program.*

Május 8., szerda – ÚJ IDŐPONTBAN!: Orchideák nyomában – séta a Pintér-kert Arborétumban

A szakvezetéses túra alkalmával a résztvevők testközelből figyelhetik meg a kertben nyíló hazai orchideafajokat. A Pintér-kert az év során ezen időszakban mutatja legszínesebb arcát, ezért a séta során olyan különleges dísz- és gyümölcsstermő növényekkel is ismerkedünk, mint a tövises vadcitrom, a gránátalma, vagy a vérbükk.

A részvételhez előzetes jelentkezés szükséges! Tel.: 70/374-0295

Helyszín: Pintér-kert Arborétum (Pécs). Időpont: 10.00 óra. A program időtartama: 60 perc.

Részvételi díj: 700 Ft/fő.

Május 9., csütörtök: Madarak és Fák Napja az Ős-Dráva Látogatóközpontban

A jeles nap alkalmából várjuk az iskolásokat egy rendhagyó madárfelismerési és madárgyűrzési programra.

A részvételhez előzetes jelentkezés szükséges! Tel.: 70/374-0295.

Helyszín: Ős-Dráva Látogatóközpont (Szaporca).

Időpont: 10.00 óra. A program időtartama: 60 perc, a részvételi díj: 700 Ft/fő.

Május 10., péntek: Hajnali éneklés a Pintér-kertben a Madarak és Fák Napján

A Földön szinte mindenütt megfigyelhető a madárvilág egyik legelképezetőbb hangkavalkádjá, a hajnali éneklés. A jelenség a napkeltét megelőző időszakban kezdődik és világosodásig tart. A Madarak és Fák Napja alkalmából a Pintér-kert Arborétumban mindenki meghallgathatja a madarak hajnali kórusát, amikor rigók, cinegék és számos más madár hangos énekkel köszönti a napot, jelzi a többieknek a territóriumát. A program szakvezetés nélkül zajlik, a résztvevők csendben adhatják át magukat a hangélménynek.

Helyszín: Pintér-kert Arborétum (Pécs). Időpont: 04.00 óra. Ingyenes program.

Május 10., péntek: Madarak és Fák Napja a Pintér-kertben

A jeles nap alkalmából várjuk az iskolásokat egy különleges délelőtti, amikor megismerkedhetnek hazánk ritka madaraival és különleges fáival.

A részvételhez előzetes jelentkezés szükséges! Tel.: 70/377-3383

Helyszín: Pintér-kert Arborétum (Pécs). Időpont: 10.00 óra. A program időtartama: 60 perc.

Részvételi díj: 700 Ft/fő.

Május 11., szombat: Emlékhelyek Napja

A Mohácsi Nemzeti Emlékhely minden évben csatlakozik az Emlékhelyek Napja országos programhoz. Idén történelmi hagyományörzők mutatják be a korabeli viseleteket, fegyvernemeket és a katonai életet. A nap folyamán a fogadóépület legfelső szintjén két kiállítás lesz megtekinthető, „A Harsány-hegyi csata”, valamint „A magyar és az oszmán hadsereg a mohácsi csatában” címmel.

Helyszín: Mohácsi Nemzeti Emlékhely. Időpont: 9.00 óra

Május 11.: Madarak és Fák Napja a dávodi Földvári-tónál

A jeles nap alkalmából a résztvevők a madármegfigyelés és a madárgyűrűzés titkait ismerhetik meg a dávodi Földvári-tónál, amely réges-régen a Duna egyik kanyarulata volt, amely természetes úton fűződött le. A terület 2000 óta élvez védelemet. Az itt található madárvilág igen jelentős nemcsak a költési időszakban, de a vonulás során is. Ezt felismerve 2010 óta folyamatosan dolgoznak a szakemberek és rengeteg információt, adatot gyűjtöttek, számos érdekességet feljegyeztek.

A bemutató gyűrűzéseken lehetőség van testközelből is megfigyelni a madarakat, melyekről sok-sok hasznos információ is elhangzik a foglalkozásokon.

A Dávodi Madárgyűrűző Állomást a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, a Gébics Természetvédelmi Egyesület, valamint az MME Bács-Kiskun megyei Helyi Csoportja közösen működteti.

A részvételhez előzetes jelentkezés szükséges! Tel.: 30/377-3423. Helyszín: Dávod, Földvári-tó.

Időpont: 7.00 óra. Ingyenes program.

Május 18., szombat: Tavasz kenutúra a Külső-Bédán

A Duna-Dráva Nemzeti Park Béda-Karapancsa Tájegysége a Duna magyarországi alsó szakaszának kiemelkedő értékét képviselő élőhelyeit foglalja magába. A program erre a különleges területre kalauzolja az érdeklődőket. A résztvevők először kenutúrát tehetnek a Duna hullámterén található varázslatos Külső-Béda mellékágon, majd a Fehér Gólya Múzeumban érdekes tárlatvezetés keretében ismerhetik meg e gyönyörű madarak életét.

A program résztvevőinek létszáma korlátozott, ezért előzetes jelentkezés szükséges!

Tel.: 30/846-6020.

Helyszín: Fehér Gólya Múzeum (Kölked). Időpont: 10.00 óra. A program időtartama: 3-4 óra.

Részvételi díj: 2-14 éves korig: 2500 Ft/fő, 14 éves kor felett: 3000 Ft/fő.

Csak kenutúra (múzeumlátogatás nélkül): 2-14 éves korig: 2000Ft/fő, 14 éves kor felett: 2500 Ft/fő.

Május 25., szombat: Hódító hód kenutúra

A túrán kenuinkkal bejárjuk a Vén-Dunát, mely alig több mint száz évvel ezelőtt a Duna főága volt.

A program résztvevőinek létszáma korlátozott, ezért előzetes bejelentkezés szükséges.

E-mail: attila.komlos@ddnp.hu, eva.horvath@ddnp.hu

Minimum létszám: 15 fő. Helyszín: Baja - Vén-Duna. Időpont: 9.00 óra.

A túra hossza: 8 km, időtartama: 3 óra, a részvételi díj: 2500 Ft/fő.

Május 25., szombat: Cikta túra

A program során sétát teszünk a Dél-Mezőföld Tájvédelmi Körzet nagydorogi Szenes-legelőjén virágzó homokgyepen, majd megismerkedünk a „gyepkezelő” állatokkal.

Helyszín: Cikta Major (Nagydorog). Időpont: 10.00 óra. Túra hossza: 5 km, időtartama: 3 óra.

A részvételi díj: 1000 Ft/fő.

Május 31., péntek: A kora nyári éjszaka hangjai

A különleges esti program során az alkony, illetve az esti órákban „megszólaló”, elsősorban madár és rovarfajok bemutatásán túl a fajok élőhely-igényeire, azok fenntartásának fontosságára is igyekszünk felhívni a figyelmet. A fejlámpa hasznos kiegészítő lehet.

Helyszín: Hosszúhetény, vásártér. Időpont: 19.00 óra. A túra hossza: 5 km, időtartama: 3-4 óra.

A részvételi díj: 1000 Ft/fő.

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, Ökoturisztikai és Környezeti nevelési Osztály
7625 Pécs, Tettye tér 9.

Tel.: 30/405-4571, 30/377-3388

E-mail: szilvia.wodtke@ddnp.hu, attila.komlos@ddnp.hu

www.ddnp.hu

Köszönjük, hogy meggondolja, kinyomtassa-e papírra ezt a levelet.

Amennyiben Ön nem kíván a továbbiakban hírlevelet kapni a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságtól, a következő linken iratkozhat le: https://ddnp.hu/hasznos/hirlevel_leiratkozas